Hovhannes Şiraz

Siamənto
u
Xəçəzərə

1936

1936
15

Nəşra Hykymata Ermənistane

1936
15

HOVHANNES ŞIRAZ

89/99-1

SIAMƏNŢO U XƏÇEZƏRE

ROMANA ÇƄMƄƟTA KƳRMANÇA U ERMƏNJA

4017

ŢƏRÇƄMƏ KƄRƄN
ÇASƄME ÇƏLIL U R.. DRAMBJAŅ

Têmûrê Xelîl Mûradov
2 - oy Pereulok Fûçîka
dom 7, kv. 8
ÊRÊVAN - 375078 - USSR
Tel. 35.10.20 (mal) - 52.97.41 (kar)

ՀՍՀՄ-ՈՒՍՍՌ

Nəşra Hykymata Ermənistane
RƏWAN 1936

580-72

Redaktortikьrьn
Çasьme Çəlil, Ə. Əvdal
Red-tex T. Xacvankjan
Təmbə № 93 Nəşьr № 3608
Çapvlit № 2009 Tiraž 1000
Nəşьrxana Hökumate

KḶLAMA ƏWLḶN

Bь kuŋe zerini ryḧe mьnva zь xyəlja sorə zь əşqa mьn cekьri.
Mьn zь dьle məxlyqəte ava sar hьlani bь əşqa gərm·

Cöve mьn vəbun miba sosьn u bь stəjrkava işəv
Tьzi bu özmana ryḧe mьnə besəri, dьle mьn bu bəra hьzkьrьne

Siaməntọ hat ditna mьn Xəçazərе tọv wi bu.
Mina baje sar kətnə singe mьn bь cövkanje cöve mьn.

U həta şəvəqa spi, ky zь ciaje Siŋaḧe radьbu,
Ryḧe mьn buvu tasəkə sərxyəş kef dьkəlja bьn singe mьn çahьl.

Gьminja dьle mьn bu tọv dьnja mə məzьnə zanə
U avja əşqe zь cöve mьn rutьni sər kylilka dьle mьn·

Le nьşkeva bь zəluli disa vəbu bər cöve mьn
Dьnja kəvnə bь hesьrva tьzi u bь tьmme vesjaji·

Tye bezi qe kulilk təmam sər dьle mьn cьlmьsin
U əz kətьm sər rekə təng ky tьzi bu bь stri.

Mina gylə hьzkьrьn zi dьcьlmьsə, kəda hələl cьnьnci zi
Ömr u zijin tye bezi qe bəlg bu kətə bər dəve kerəndije

U minani dy cьlke avę, ky dьkəvə sər xyəlja hьşk
Siaməntọ Xəçazərе tọne məlul u dьlxrab dərbaz bun.

Mina təjrəki brindar ryḧe mьn zь dьle mьn gьrti
Bь cöve şa le bь məluli uheri dьnja kəvn u dərbazbuji.

Bь cöve şьl kylam stra sər əşqa wan, ky yndə bu,
Le nav əşqa dьle mьnda wajə disa ömr stəndьn.

SƏRE PEŞЬN

Səre ɕiaje Sipanei ziv minani zer şəwəq da,
Tɵv zi bь şa zь bɵre dərkət bər bь ɵzman gav avit.

Nava gəlja mьz u dumam qe bezi sər ɕəmək
Məşja cəwa mevan u cu sər ɕiaje bьlьndi kybar.

Gynd bь ţəmam bь ɵwre du, bь həspezin kьri cunə kəwşəm
Siamənto bь kərije xyə dərkət cole u gərja.

Hьnəki şunda, rəx kanike, ţala xyə da bər bь zьnɵr,
Lь blure xьst u bərəv kьr bərxed nɵs bər bь xyə.

Tɵva ţəzə bь əşqa kybar dьgylgyli sər surte wi,
ɕia bani kylilk daji gyl dьrəşandьn bьn lьnge wi.

U zь bьn zьnarəki məzьn kanikə sar dərdьkət
Bь kən ĥənək, bь laqьrdi zь hərdy kelәka dьbəzja.

Zь we kanije hər sbe zu bь tirenza tɵva zerin
Qiz av dьbьn kьlam dьben lь çəm wi.

Av hьldьdьn bь çere xyə ky xəmьlandьnə bь kylilk
U ţəv ave ramusan dьdьn jared xyə bь surte sor u şirьn.

Əw kani zi—dəşta azajə, ten le həv dьbinьn u dьcьn
Qiz u kyr, je ky ĥьzkьrьna wan mina tɵve dьbьrьqə.

Bona we zi zьnare sər ave dalьqjaji bь kylilk,
Zijarət ĥəsav dьvə bь kanja bəz, quzina wi bь zəngьl.

Zь gynde nezik əwana ten av hьldьdьn u dьbьn,
U kani zi hərţьm dьbəzə kəna şirьn zь qiza.

Siaməntɵ ɵni bь kybar lejə şure bruje qəmər
Zь bьn wan zi dьbьrьqьn ɕɵve wiə bь gyman.

Xyje gynda sər bəzna wi ɛövnəbari dьnerьn
Qiz zi bь ķəsər le dnerьn bь xəma ɛöva bərinə.

Həvale wi mina kecı, nav meşə, xyə zi dare fьndəqe,
Zь ķizani bruske öwre xof kьldaji dьrəvə.

Əw xyəji dьkə ķəwşəne məzьni bəge gynde xyə,
Nav dьle wi çahьlda helun danijə təjre simьr betьrs·

Le əwi pala xyə dajə lь zьnara kəvni həvale xyə,
Bьlure hьlda ķьlam stra bь bina xyə mina ba

Lь zere ţy tьşte mьn le ţynə,
Nə mal, nə sə, nə zi doşani
Həj çan, ɛiaje Sipane
Hunьn rja mala mьnə təzə·

Əz ţənemə minani wə,
Bьn özmanьm mina wə,
He mьn ħьz nəkьrijə ţy kəsi
Əz ţənemə mina wə·

Pəz rħət dьɛerja dəştəkə məzьnə şinajida
Wəxte bьhist dəngək wajə te, gazi wi dьkə.

Gyh da u nav ɛöve wida agre ryħe wi alav da,
Cəwa hərdy pənçe töve ky zь pьşt ɛiaje dər ten.

Bərzer nheri dit ķomək qiz bь zir səkьni bər zьnar,
Dьɛьrusьn, av hьldьdьn zь kanijed sar u zəlal.

Əwana nəditьbun şvane mə çahьlə sər zьnar runьşti,
U xyə dьlşa, dьlvəkьri ķlama hьzkьrьne dьstran.

Re həjə bər bь gynd dьbə,
Re həjə bər bь baoı dьbə,
Re həjə ky bör vədьkə
Dьbə lodka ömre mьn·

Əw ķi bu ky nav xəwna mьn
Xyə kьr öntəri bь gyl,

Mьn ħьzkьrijə mьrazə gəş
Re, kɣ bər bь ɕije dьbə.

Re həjə bər bь zor dьbə,
Mərije ķəti,
Re həjə bər bь hьzkьrьne dьbə
Dьle bemьraz.

Jare tə kylilka ɕia,
Ty baje ɕiaji,
Qə nəditijə ķome ɵwra
ɕɵve jare tə.

Re həjə, bər bь gynd dьbə,
Re həjə bər bь baoį dьbə,
Bər bь bɵre ħьzkьrьne dьbə

Lodka ɵmre mьn!

Siamənţo kylam bьhist bəre xyə da bər bь zьner
U zь zьner kəvrək ķət nava ava kanja sar.

Qiz bər bь zor nherin şvan ditьn lь hafa zьner
U hər jəke soro—moro dьlķətije xyə bir ani.

Ţəv wan bu Xəçezəre, qiza bəg bu ţor bədəw,
Təje bgota qe bь çere ɕɵva şire hive drьzand,

Təje bьgota gɣl bu bxyə jan gəlije bьhareə bь kylilk,
Sing bəre we kylilk daji mina seve rohlate.

Rənge we xyəş, cəwa baje henьk ledə surte mərve xyəjdaji,
Ɵw gylək bu nava strja ķoɕ səra bədəw bave xyəda.

Xəçezəre bər bь zor nheri, cəwa kylilk lь tɵve,
Jak dьxyəzə bь mina rьma tuz xyə bьgьhinə mьlle we.

Rənge xyə gyhast, əwe dit şьvane çahьl u merxas,
Dьle we həzja çara ɵwlьn u ţьzi bu bь ħьzķьrьn.

Xyəst nьşkeva mina ɕьvike bьfьrə bьķəvə paşla wi,
Nav kylilked ɕɵve qəmər bьbə gyla ħьzkьri.

Siamənţo sər zьner bu alava şəwata lь surte,
Xyəst pəja bə u agьr vexə nava dьle we kəɕke.

Tyje bezi zь dьle we mina stəjrke kəvrək kət,
Nava dьle alav buji əwe kəɕke bru qəjtan.

U tyje bezi zь ɕóve qiza kybar mьnmьnikək fьri cu
Kətə nava dəşta dьle şvane çahьl dьl kylilk.

U tyje bezi dьle wan bь alava şirьn təv həljan,
Bun dьləki u tyje bezi bь xuneva sor bun man.

Ysa bedəng, bь nьherandьn ħьzkьrьn kətə dьle wan,
Mina zjara, jek we bьbьn dare guze zóf məzьn u gran.

Sər bьlьndaje mina sosьn surte şvan dьbьrьqi,
Lь bər kanije dьle qiza əsmər bь ħьzkьrьn radьbu.

Qiz hatьnə gynd çer sər mьlla, çer ţьzi bun bь ave
Nav dьle wan agre ħьzkьrьne cəwa ɕóve bьlbьle.

Xəçezəre hər ţьşt bir kьr, zь we kanije av hьlnəda
Le çere dьlkətьne bь şərava dьl ţьzi kьr hatə mal.

Siamənţo zь sər zьner mina hive bərzer nьheri,
Həta wi wəxti qiz ynda bu nav mьza gynd, nav téri.

U əwi disa bьlur hьlda stra kьlam bь şьngin
Pəze lь ɕije bəla buji çьvand ani sər kani.

Zь kanija mьn bьlbьl fьri,
Fьkьra mьn zi pera cu,
Zь dьle mьn kylilk bьr
Ćóve mьn ma lь rja gyl.

Ćóve we mina hiva ɕije
Iqьq dьdьn lь şəve
Şьvan we tə bьbə, hərə
Hərke zь strija zi dərbaz bə.

Zь ɕia u gəlja ba te,
Bona dьle bьrin ba xyəşə,

Mьn nəvezə zь kəvre rəş
Xəçezəra mьn ɕövrəş.

Gəli u ɕia əz gərjam
Kulilk nədiţ mina həv,
Bina kylilka zi şədəjə
Zь kylilka gəşьn ɕöved tə.

Zь kanija mьn bьlbьl fьri,
Fьkra mьn vəbu bь mьlle tə,
Tə gyla dьle mьn hьldaji
Tə əz şəwьtandьm bь şəwat.

* * *

Ķylam sər levda, Siaməntǫ zь ɕije hatə bər bь gynd,
U evar bu, zь ķyləka mala du zi dьkşja bər bь zor.

Bь ħьzkьrьna wəleţva ţьzi, dьlşəwьti stəjrk pəja bun av vəxyn,
Mina pərda spi ħəzja məşja kəne hiva dərķəti.

Şəva zəlal ramusana xyə danijə sər gynd bь şəvva,
Cəwa packьrьna dy dьlķətja bь dьlxyəstьn u ħəwas.

U nav xəwe, dəşt u ɕia,gynd hoɕьk u mal
Dьlərьzьn nav özmana xəwna gymrьħ u zəlal.

Tyje bezi qe dьnja bujə xəwnək gymrьħ əve dəme
Caxe ky hiv ţəzə dər te sər özmana, sər ţəxte xyə.

U stəjrke pəja buji edi nabhen dənge çəwe nav meşə,
Tyje bezi qe bьn singe özmana fьrə edi ty dьl navezə.

Əgər təjrək zь heluna xyə rabə u zь özman dərbaz bə,
Şьngina hərdy mьle wi mərьv we bьbhe çəm ave.

Xəçezəre razabu nav xəwa xyə stəjrki
Qəwin həmez u pac dьkə şvane xyə dьlķəţi.

Siaməntǫ bujə xəwn dьstre dь gyhe qizkeda,
Cəwa ky ba sər sosьna, nav bəlge wan bь həwas.

Xəçezəre le dьnerə vədyxə şərava ɕöve wi,
Bь gystila wiva dьgyhezə gystila xyə jə qizi.

Siamənţo ƶь dəste we gystila we dьrəvinə
U dьbeƶə-„Stəjrka minani we lь ézmana ƶi ţynnə.

Xəçezəre disa ħəmez dьkə u bь ķəsər pac dьkə
U dьbeƶə: „Siamənţo, bave mьn ƶь şьvana ħьz nakə.“

Siamənţo bujə bьlbьl dьstre sər surte weə gylijə,
U dьbeƶə: „Xəçezəre émre mьn nav ćéve təjə qəmərdanə“.

U wana ţьre, wəki əwana lь çəm kanijed sar zəlal
Hərdy ƶi bina kylilka dьmьƶьn, dьle wan ţьƶi bь ħьzkьrьn.

U ţy mьllək u ţy lьngək ţyçar nagьhizə ćiaje wan
U nabinə ƶь ţy kəla, ţy ćéve nés leve wan.

Ƶь ćiaje Sipane ba radьbьn mьlle waŋə bь xuna sor,
U xəweda kəl, re bani, ćia u mal razanə.

Mina həzar zəngle şirьn stejrk dьstren bь zьngin,
Lь ézmanda jek bujə xəwn mina sosьn u bьhar.
U şəv ƶi ƶь hoćьkxanja bь ħəzara dəng tinə,
„Mьraze Siamənţo həjə nav dьle wi xəwnidanə“.

Ba ƶi bь bin dьstren sər surte wanə minahəv
Jək ćiajə, le je dьne sər singe ćije runьştijə cəwa hiv.

SƏRE DYDA

Cьl çar tәv zərьqi, bь hivera kьrə şər,
U disa bьrьqi sər hafa Siŋane bər bь zer.

Siamənto gotə bəg, wəki ħьz dьkə qiza wi,
Qiz zi wi ħьz dьkə, hьzkьrьn nəaltbujijə, cь ky xan.

U bəg har bu, gazi şьvanəki dьne kьr,
Siamənto zь çije pəja bu , ёәve wi bər bь mьze bu.

Bəg got—. hərə zь wəlatę mьŋ bьləzinə,dur ķəvə,
Ьdi aqьle xyə ŋədə qiza, pəz zi məhelə be xyəji.

Hətta sbe tyje yŋda bi, wəki gyŋd tə ŋəbiŋə,
Mina tire mьŋə ķefe, ky yŋda bu zәf zuda."

Siamənto dьl bь məlul cu wələtəkî dьŋe,
U gyŋdda hьşt ķəsəra xyə u dьle bəg bь kəvьr.

U dьbezьn, hərgav wəxte bəg qəjluŋa xyə dьkşiŋə, hərtьm dьbe,
„Şьvaŋ cijə ky zь mala mьŋ ķylmək xyəlja zer bьvə.

Qiza xyə əze bьdьm bəgəki çahьl n merxas
Ky bьstiŋьm kərijed pəza, zəvied gəŋьm beħəsab".

Xəçəzəre bave xyə həmez kьr u bь gьri rəça kьr,
„Bavo, məhelə əz dьlbьriŋ bь dьle sar ómr kьm.

„Bavo, bavo, çuçke ħəçħaçke zь heline dərŋəjnə,
Ty qiza xyə ŋəkyzə, jare mьŋ bebəxt nəkə."

Le dьle bəg miŋa zьŋer, miŋa ķəvr ŋəhəzja
Təje bьgota, əwi ŋədьxyəst ţəv qiza xyə xəbər da,,

Le wəxte qizьk dьcu ómarəţe koşk u səra bave xyə,
Məlul dьbu, miŋa alav u dьrьçьfi bь kylle xyə·

U əw şəv roz tinə bir, xyə, xəwneda dьbinə,
Siamənto bujə ba gyhe weda xəbər dьdə.

Jane„ ħьzkьra mьn ryħbər tyçara tөve bir nakə,
Gyla ħьzkьrьna tə he nəєьlmьsijə sər bəlge şini dьle mьn“.

Qiz zi məlul sərogez tьme dьbezə fьkra xyəda,
„Dьle mьn tə qə bir nakə ty stərki ézmane dьle mьnda.

Bьhar vəbu, dyməqəsk hat, ómr ani lь єija,
Hər ryħbərək kьlam dьstre, ħьzkьrьna xyə jare xyəra.

Garan dərkətьn єija, zь zozana du dərkət,
U bьn hər konəkida sьrsum dьklen u dьstren.

Bərx u bəran cunə єerə vəxyərьn tirenza tөve,
Nav zьnarada bəlg u şilan şin bun bь gyle bhare.

Nav şkəvta təri u dur lь singe єijada bь kybar
Pəze kuvi bь bərxe xyə sər pe rabun u gərjan.

Nav zozane şin u dəlal şir zi bəzja mina єəm,
Rune nьvişki bь şəvəqa xyə bь zer kətə nav ləçe.

Baje henьk lь sər єia bь bьlured bin bь sar,
Hatьn dərbazbun zь zozana bь strana, kən u şa.

Caxe vəbu şəwqa sьbe bь alava gyrr u gymrəħ,
Siamənto həspe xyə sijar bu, dьl bь itbar, sing fьrə.

Həsp səri hьlani u bəzja bər bь„ ela zьrьka,“
Mina tөv pənçə daji zь həspe xyə hatə xar.

Bu mevane pirkəke, roza əşqe dərkət dərva
Bьhist dənge dəf u zyrne bь əşqa dьl u ħəwas.

Jek єia bani dьlərьzand mina əşqa dьnjaje
Siamənto pьrsi: „Pirke əw cь dəngə ky wate,

Dьle mьn əw dər tinə u bь gьmin kəħela mьn
Gəma xyə dəçu cəwa ky həspa hójf hьldane nav şərda“,

U pirьk rəħət çab da, єөve we dьbьrьqin bь kem qəwat,
—„Xəçəzəreje mer dьkə, zave weə dьlizə.

Əva se roz u se şəvə əşq u şaji dьkəlьn,
Le əz nьzam, cьma Xəçəzəre miŋa mume dьhələ.

Zəvə məriki zəf dəwləti zь wəlaţe padşe Harune jə,
Sьbe şəve we zь wəlaţe mə barəki bьha bьstinə.

Bav zi sərxyəş dьl dьda qiza xyə ćəve wi gьrti u dumaŋ,
Qiz zi bь dьlbriŋ həmeza bavda bu cəwa ky ţəv bьŋ əwra.

Siaməŋţo hьŋək fьkьr kьr, ćəve wi tьzi bu bь hesьr,
Got: „pirke, ŋьşaŋəkə mьn bьbə iro jara mьnra".

Əwi dərxьst əw gystila xyə, ja ky gyhastьbu lь xəwneda,
Got, „rabə hərə gystil bьde, əz zanьm ky lь hьvja mьnə."

Pirke hьlda kьrə ŋav dəzmaləkə nəqьşkьri,
Ŋava kьşmişe bedəŋdьk gystila jare dьl şəwьti.

Çu çəm qizke bь ćəvditьni, ky qizke bьbinə,
Dьle xyəda xyəji dьkьr gymane bədəw miŋa gyl.

Xəçəzəre caxe ky dəst pe kьr, həb həb xyərьna kьşmişa,
Ŋьşkeva bər ćəve we kət gystila xəwŋa weə ţelzerin.

Bir ani, bir ani, xyəva cu, bər ćəve we miŋa əwra bu tari,
Bь qьlafate xyə kətə ərde cəwa darəki məzьn u gran.

Kьrə nəlin, gələk gьrja cəwa baje paize kur,
Disa əw xyəva cu kət sər əmənije nəxş bь gyl.

Pirьk hediva dəste xyə dani sər ćəve weə bь ħəsrət
U bь tьrsa graŋ səre we bьlьnd kьr daŋi sər coke xyə.

— „Ax bьra ćəve mьn kor bə Xəçəzərə, ça bьlьnd bə, bьbinə,
Cь qəwьmi lь tə, cь bu, ça leve xyə mina gyla disa vəkə.

U caxe dəste pirkeə sarə mina bərfe lь ənja we kət,
Minani zar zь ave ħьşjar bə, sər xyəda hat u gьrja.

Dora xyə ŋьheri u şьro vəkьr dəve xyə vəkьr mina gyla,
Got, „dajke, ŋьha lь kyjə xyəe ve gystile bь kybar".

U kəŋ devda, pirьk bь ħəsrəta graŋ zera got:
Mevane mьnə, əw sijare bədəw, əgiti kybar.

Caxe ky bƅhist dənge dəfa dəwata tə əşq u şa,
Bƅn bƅruje wi ɛóve wi bun gola məzƅn hesƅra.

Qiz bƅ ħəsrət xyə avitə həmeza pirke bƅ kəsər,
U bƅ hesƅr ysa xəbər da bƅ dənge xyə kəvotki.

„Dajke lƅ wedəre dəwata mƅnə dƅkə gƅmin bƅ məlulja dƅle mƅn,
Ty re tynnə lƅ peşja mƅn tənę majə rozək u ɛarək lƅ bər mƅn.

Hərə dajke bezə səlam bƅdə wi, Xəçəzəre zƅ ħƅzkƅrna tə
Bƅ məre kəsəra tə, kani dərxƅst zƅ ɛóve xyə.

Bezə ky nƅha tənę majə rekək tənę u rozək,
Sƅbe əze hərƅm sər məzəle dija xyə, bər bƅ ɛije.

Əze tənę həirƅm, bezə Siaməntо mƅni merxas bƅra zu kə, bƅgƅhizə mƅn,
Bƅrəvinə kəvoka xyə zƅ cənce qarqareə rəş.

Xəçəzəre bƅ məluli əw xəbər got, gystil dani paşla xyə
Nav kock səreda dƅkƅrə gƅmin dənge dəfe u zyrnə.

Siaməntо gƅli bƅhist banzda rabu u bƅ şəv
Cu bər bƅ ɛiaje, hƅla xəw zi lƅ ɛóv bu.

Dit ky durda xani—bani kətnə nav mƅza xəwe
Ówtandƅna kuɛka dƅhat Siamentо bir danin.

U bóre ódƅli zi həmez kƅrƅbu stejrke şəveə gəş
Dƅlərƅzi u dƅməşja bƅ zƅngina pelajə nəbƅhisti.

Zƅ durva alav dabu sər koɛk—səra bəge dəwləti
Hyndyrda şərav dƅkƅrə gƅmin nav dƅle bəg u torƅna.

U zuva bu Xəçəzəre xyəva cubu nav həmeza bave xyə,
Cəwa ky mósije zerin nav qumeda nalƅpƅtə.

Le nav bəste gynde wanə kərə mina ɛijaki
U şƅvan zi fƅkƅr dƅkƅr, bƅ dƅlşəwƅti u brin.

Mina bazƅrgan peşda dƅcun, wəki bƅgƅhizƅn kanje
Bƅn lƅngada dƅhƅnçƅrandƅn təxt u sərə bƅ hyçym.

U sər məzəle kəvnə dija qizke ruɲьştьbu kər u lal,
Xəbər dьda mina ɦьzkьrna xyə təv ózmane gəş u kur.

„Həj çan stəjrkno, hun ɦьzkьrne ózmana bь həvra gьli dьkьn,"
Bьxyə zi mina ózmana bəsterk hivja jare xyə səkьnibu.

Baje hьnьk dьhat durva ćəve bədəw radьmusa
Bь bina xyəş gyl—sosьna u bь əşqa kylilka.

Gələk wəstjabu, Siamənto jaɲьnçe xyə avitə sər mьlle xyə
U xəwra cu təje bьgota qe əwi vəxyərьbu se kuɲ şərav.

Nav xəwna wida Xəçəzəre bь dija xyə mьri, xyja bun,
De goteda: „Kyre dəlal qiza mьnə roji tərа ma.

Hьldə bьbə, minani gyle zь strije xyə ze bьqətьn,"
U xəwneda gəmija wan bu ky dьrəvi zь keləka zijine.

Wəxte ky hafed zivin ćija nəxş bu bь pənçed təve,
Xəçəzəre cu ćije bь ɦьzkьrьn u bь ɦəsrət.

Dit sər kəvre məzəle de kyrək kybar óni gəş,
Sər surte wi sor u bədəw xəw hьla mina du dьkşja.

Xəçəzəre bь hediva cu, nezik bu ćəve şьvin ramusa
Təje bьgota ba bu hat dərbaz bu mina pele cu məşja.

Dьl bь kəsər, bedəng səkьni, wəki jar hişjar nəbə,
Le dьle we mina gole pel pəj pele, radьbə.

Jane „сьma ty razaji tənə, mina bəje nəditi,
Mina bərxa nьşkevai, lь dora tə ɦəzar dьzmьnti".

Got, fьkьr kьr, zь çeva xyə dərxьst çotək kaɲe zerin
Dani paşla dьlkətije xyə bь ɦьzkьrьn u gьri.

U cəwa bin ky zь bəlge gyla bədəw dərdьkəvə
Xəçəzəre zь ćije pəja bu u dьziva cu kəle.

Henьkaja sьbe sər surte wi, dьle wi tьzi bь stəjrkva
Siamənto he razabu, mina ózmana kur u fьrə.

wəxte ro dərkət mina rewi kətə lь sər rja xyə,
Siamənto ćəve xyə vəkьr rabu u nədit qizьka xyə.

U lodka wi hьzkьrьne ḳətə nava bəra ḳur
Zь ɕije pəja bu dəstəvala minani neɕirvan cu mal.

Got „dajke, Xəçəzəre ro jan şəv nəhat lь ɕija
Əz razabum, əz ky rabum əw tynnəbu, u əz mam lь hivja tə"

Pirke bruje xyə həzand, got ty gələki nьşkevaji ji
Əw hatijə nьşan hьştijə, ty lь çeva xyə bьnerə".

Siamənto zь çeva xyə dərxьst çot kaped zerin,
„Əwə, pirьk gazikьr, nьşana xəbəra weə xrab".

„Ty he zari", wa dьbezə dьle ḳiza dьlḳəti,
„Dьle tə he zərdələjə, nəgьhiştijə, zь xəwa tə əjanə".

Siamənto soromoro bu cəwa seva bər tɵve
Bь ɕɵve şьl zь pirьke təwəqə kьr styxar.

„Hərə dajke çara paşьn, bra çava paşьn bьdə tə,
Bner bь ħəsrət əz səkьnimə sər şemika dəre tə.

Beza zuva əw pəja bujə zь ɕiaje tə kər u lal
U bь məra tuzə ḳəsəra tə kani dərxьst zь ɕɵve xyə,

„Le ty cьma bь xəwra cuji?" pirьk gətə u hedi
Mina topa ɵwra spi mala xyə hьşt, ze dur ḳət.

Mina əskəre şərda alt kьri pirьk bь şa ḳətə mal,
Mal tьzi bu bь işьqa beħəsab, mal bu şaji əşq u kən.

—„Cь xəbər hajə", kyrьk pьrskьr, həsb hьşt pьşt xyə,
—„Əgər ty hьz dьki həspe xyə sijar bə bь mьlle təjre Sipane,"—

Xəçəzəra tə ysa got„ əgər mere hьzkьrьnejə
Əgər nav dьle wida minani dьle mьn həjə agre, hьzkьrne.

Sьbe jare wi bь dəf zyrnə, bь əskər u şa we bьbьn,
Bьra be bьgьhizə mьn u zь ɕɵve mьn nəminə bь həsrət.

Bьra həspe xyə sijar bə hьldə tir kəvana xyə, bьra be,
Bьra rja mьn bьbrə, bra betьrs be mina leja bьhare.

Wəki caxe dɵwatvan ben dərbazbьn minani rəfe təjra,
Əw zi rabə mina təjre simьr wan xə u mьn brəvinə.

U əm ţəv həv bʟbndi hafe ɕije spi Siƥane bʟn,
Ƶʟ əvi agʟri dur, dʟle mə alav, əm bʟgʟhiƶʟn həv

„Bʟra mʟƶ mə bʟgrə cəwa ky ro stəjrka“,
Wa got Xəçezərə həsrəta tə bórinə lʟ ɕóvda.

Siaməntoe hʟzkʟri rabu ƶʟ dəste pirke gʟrt,
Got:„ Dajike bra qə kem nəbə ronaja tóvə bona tə.“

Siaməntǫ se mi ƥeşkeşi pirke kʟr bxyə bʟ zərb u bʟləz
Həspe xyə sijar bu, mina bruske banzda dərva bʟ ħəsrət.

Pirʟk hʟlda se mije xyə bʟ hʟzkʟrʟn bʟrə mal,
Greda çəm bʟzna xyə nós, ƶʟ şir mal bu bór.

Nav ɕijeda xƥro—maro rek həjə, həma mina móranə,
Jak drez dʟbə peşda dʟcə mina ɕəme ɕia dʟhelə lʟ pʟşt xyə.

Ƶʟ ķeləka we gəlik vədʟvə bʟ kylilke şin u bʟ gʟhija
Lʟ wedəre naxʟre car gynda dʟɕerʟn ţəv həv nav merga.

Lʟ sər re sijarək səkʟnijə, lʟ bərbange sijarək ţəne u merxas
Lʟ sər pʟşta həspe bu, əw bʟlʟnd bu mina zʟnar.

Həsp ƥekol dʟķʟr u dʟlizja mina marale ɕija
Sijare ţəne kər u lal bu hivja tʟştəki səkʟnibu.

Sər hafa ɕije səri bʟ bərf səkʟnibu ɕóve xyə lʟ re,
Əwi bʟ məluli fʟkʟr dʟkʟr, mina dare fʟndʟqe səkʟnibu.

Ķe zi bʟbə, ƶʟ ƥadşə merxas, u ƶʟ mir zi zóf qocax
Gərək əz bʟşəwʟtinʟm bʟ bruska xyə pʟşta wijə bərk u zərb.

Le qəwat nav gələkanə, le nə ky nav merəki merxasda
Əze ɕóve bəg dərinʟm şʟl kʟm minani baran.

Diţ ƶʟ durva təjrək kər lal ƶʟ ózmana mʟl dʟsdand
Lʟ bʟn ózmana əw dʟfʟrja lʟ şəvqa sʟbe zəlalda.

Tyje beƶi qe dʟl bʟ kəsər rəça dʟkʟr u hivi
Wəki təjr wi hʟldə bʟbə sər heluna ɕiaji.

Təjr dʟfʟrja, le nʟşkeva quş bʟ komba dʟfʟrʟn,
Quşək wajə bʟ nʟkyleva ɕʟvikək dʟbə, ɕóv bʟ gri.

Sijar hers bu, bər ɕəve wi bu tɔ́ri, kьr tirək baveƶə,
Le əw ķənja, caxe əw təjr ƶь bьlьndaje bərƶer hat,

Hyçymi quşa kьr, ɕьvika bədəw aza bu,
U ţəv təjre bər bь ƶor fьrja, bər bь ɕia bьlьnd bu.

Dьle sijar vəbu, kənja mina ɔ́zmana zəlal,
U əw bь əşq u həwas ystyje həspe xyə ţimar kьr.

Durva zəlal bɔ́r dьķənja bьn ɕija pel dьda,
Mina byrçe bərfa gьrti ɕiaje spi Şiƥane qərqaş.

Əw səər re bu u nьşkeva ƶь gəli bu şin—gьri
Həwar, gazi, gьmin gьrmin, həspe rьķeb kьr u banzda.

„Əre əwьn, we dьbьn mal“ dəng da bьlьnd, hersbuji,
Bər bь gьli əw pəja bu, cəwa leje rabuji.

Diţ ky se həb şvane besiləĥ u car sijare bь siləĥ
„Həj, ķomək bьdьn“ ƶь gəlije ķur wana kьrьnə qirin.

Qacax hənə u dьxyəzьn kəri bьbьn ƶь geli,
Əw dьxyəstьn mьn bьkyƶьn,“ got xun ɕɔ́vada tьƶi bun

Banzda mina pьlьng u zu se şvana avit ɔ́rde
Le hərdyje ƶi vələzand ķeləka ɕəmda rəx ave.

Şvan hyçym kьrьn, le əw ƶь şər dьbьrьqi
Əw kƴbar bu, ɔ́ni kəvər, sing vəkьri u aza.

Dy qacax rəvin u cun pьşt ɕijeda ynda bun,
Şvane azabuji çəm sijarьn, ƥəje merxasa dьkьn.

„Ɔ́zmane tə ţme gəş bə, mina ave nane tə kem nəbə
Tə əm azakьrьn, tyje vəki dəra azabune ţəmamja dьnjaje.

Əw kərije han pəze kəsibanə, ja se gynda ţəvaji,
Səre male bьzьnəkə, jan bərxəkə jan ƶi mikə kalbuji.

Pəze ƥadşe ninə, u əm nьha nьzanьn
Əw sə kuɕьk ķedərenə, nav dumana kiƶan ɕiaji.

Nə ɕijada əm rьĥətьn, nə ƶi gynde xyə beɕьrada,
Xyəji gyrə, əm ƶi pəzьn, qe tyje beƶi nav ţabuţda.“

4014
580-72

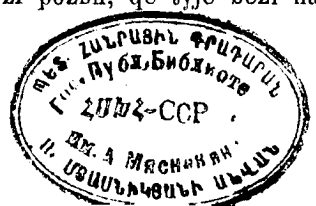

Ŝvan wa got, u rəça kьr, wəki sijar ƶь həspe xyə pəja bə,
„Ty ƶь ķedəreji, əw ķizan tóvə ky tə ṣand, wəki ty mə azaki".

Kərije bəgəki nós ƶi mьn xyəji dьkьr lь ¢ije,
Nьha bunə əm gyr u bərx, əz qiza wi ħьz dьkьm

Θz hivja wimə, we be ƶь vьr əw dərbazbə u hərə,
Zəve ógit dьlķətja mьn, dьle mьn tьƶi bə ówra rəṣ "

„Ķe ky bьbə, əm ţəv tənə, əm tə ţəne nahelьn,
Hale ¢ia ¢ia dьzanə bьn ¢óve vi ózmana zəlal·

Θm ṣvanьn, mina roje ħale ṣvana əm dьzanьn,
Ro ṣódə bə, əm ţəv tənə, lь we hesije hazьrţn·

Pirkək məra ṣьro kьrijə, pirkək dəlal u zóf ƥak,
Θwe dьgot, ky mina tə əwe məri nəditьnə.

Dьle wi ţəmьz, mina əṣqe, mina roje tóva gəṣ,
Xyəzьl wira, jek ky rożək ƶь wi səlam hьldьdə.

Qiz ƶi ƶь wi zóf ħьz dьkə, bəg wi qəwrandijə
U qiz nьha ƶь ħьzkьrne zьrav bujə mina ţel

Siaməntọ ani bira xyə pirke ţəmьz, jara çahьl,
U ¢óve wi ṣəwqin vədan mina ṣəwqa stejrka.

„Ķi ky bьbə, əm ţəv tənə, əm nahelьn tə ţəne,
U əm ţьmme bь ķom ķomək wa hazьrьn bona tə".

U bəranək lь órde xьstьn agьr gьhişt ózmana,
Siaməntọ qəli ţer xyər rabu sər re mina bokə bərəna.

„Ķi ƶi bьbə, ƥadṣa bə ƶi, jan ƶi mir bə, bь dərb u zərb,
Θze bьṣəwьţinьm bь bruska xyə fьndьqa ƥьşta wiə bərk".

Θw səkьnibu ser re, lь həspe sijarbuji bь dьlṣəwat,
U dьle wi ţьƶi bubu bь bruska həjfe bь ówred rəṣ.

U nьşkeva əskər ƶь peşije rabu, buk ƶi bь wanra zóf məlul
Siaməntọ rьķev kьr sər, mina bruske gьhiştə wan.

Cəwa brusk agьr vədьdə bəla dьbə sər meşə
Siaməntọ bь zərb u dərb gьhiştə çi, duman da lь sər waƞ.

Həwar ķətə nav ķome wan əskər rabu bь silәħ,
Xəçəzəre dit jare xyə „Siamənţo ryħe mьn bь təranə“.

Zь gəli hatьn şvan bь ķom, bь səje xyə harbuji
U bь qirin ħyçym kьrьn xyəjdan rabu cəwa bér.

Ķizan zь nezik, ķizan zь dur, wana kьrьn qum u xyəli,
Tyje bezi qe zь zor zipьk bari, bére ħəsne həljaji.

Siamənţo bir ani əw təjre lь sər ézmana,
Əw şəwqin da, şəwqa şəwqe zь şəwata surte wi.

U bь dəstəki əwi zь pьşta qizke gьrt u fьri
Rja se roza zəngyk leda cəwa dərbək, cəwa bin.

Sijare din buji pəj Siamənţo ķətьn u izeva peşda cun
Siamənţo hişt bona wanə rekə drez u pərgal.

Ħəsp dьfьrjan mina bruske, zь bьn nəla agьr dьfьrja,
Érd u ézman lь həv dьxьstьn, ţoz u duman dьķьşja.

Siamənţo dazot dьcu mina ţipije bagəre
Hьzkьrna wi dь dьlda mina kanije ciaje.

ьşt xyə dьhьşt gynde şen u kavl, mərijed ziji u kəwşən
Bər wi həbu rekək nənas, əw dьcu bь əşq u kən.

U cь qarqar dьkarbu bьgьhişta təjre simьr ézmani,
Siamənţo xyəjdaneda vəgərja para nheri.

Dit ky durda nav mьzeda wan sijara bь ləzi,
Wa dьfьrьn, wa peşda ten zь xofa məzьne xyə.

U lь peşija sijarəki sər ħəspa spi, dьləzinə cəwa ţipi,
Bь səwdəsəri peşda dьhat mьrьna wi zi bər céve wi.

„Ķijə sijare han, Siamənţo bь ķybar zь qizke pьrsi
U əw cəwa betьrs bezof te bər bь mьrьne téri?“

„Əwə zь ķe tə dərgьstja wiə saləke ze rəvand,
Dьle wi dьşəwьtə, Siamənţo, agre ħьzkьrьneə behəsab“.

Xəçezəre bь kybari çaba wi da ystyje həspe həmez kьr.
U wəlgərja bь əşq u kən ɕəve Siamənţo ramusa.

„Xəçezəre, bhelə əz wi bkyƶьm, əz wi bьdьm be,
Bь sərbəst u şa səre ɕije əz cadra xyə ledьm".

„Siamənţo wi nəkyƶə, nə ky əwi jara tə
Dьle xyəda hьzkьrijə u bь fьkьr mьxənət nəbujə.

Hьzkьrьn wi avitijə ɕia, bər ɕəve wi bijə şəvərəş.
Wi nəkyƶə, əgər dьle təda həjə hьzkьrьn u mərdti".

Siamənţo bь dьl kənja, zəngy da həspe u banzda
Mina sije ówrəke dəşt hьlda bьn sia ʌyə

„Əz wi nəkyƶьm, əwe bь əskər bьgьhiƶə mьn, bьkyƶə.
U bь şure xyə mьxənət we dьle mьn ƶь həv bəla kə".

Bь fьkьr u fьkar, Şiamənţo gьhiştə səre ɕiaki
Qizka bədəw pəja kьr, jaŋьnçə raxьst lь bьni.

Bxyə bedəng ƶь çije pəja bu, disa paşda vəgərja,
Cəwa bagər əw gьhiştə sər re, mina kələke səkьni.

Sijar sər həvra cun, Siamənţo bь zərb u qəwat lexьst
Kətə nav wan mina bərxa wana jək—jək órde xьst.

Bь tirkəvan bist məri kyşt u nьze wi kyta bun,
Şur bьrьqand u ħyçym kьr, şər ƶi kəlja gьran bu.

Źь şəre wan, ƶь dərbe wan həwa gərm bu, bu alav,
Dor alije wan kurə vəḃu mina bruske u ówra.

U nav həwe şured wanə zivi xrab bun u həljan,
Tone dəstəke bь həstyje fila manə nava dəste wan.

U əskəre dьƶmьn çara paşьn rabu sər pe harbuji,
Cəwa bə mьqabьli kəle, kьrə qirin u quƶin.

Siamənţo gьşka hьnçьrand qəsil raxьst sər órde,
Zəngy da həspe, gьhiştə ɕije u pəja bu ƶь həspe.

Xəçezəre wi həmez kьr gotə, ty ky buji dəlale mьn.
Əwi çab da, „Bona ómre tə mьn wana kьr kəfed hur.

Rekə dreƶ əz dərbaz bum, şure mьn heƶka sar bu,
Le ƶь bər ɕəve mьn mina dьza sijarəki rəş yndabu".

„Əm hərьn, Xəçezəre got, əm ynda bьn lь ɕijaje Sipane,
Əz zanьm bave mьn we be bь ordija məzьn peşja tə".

Siaməntọ we nheri, surte weda həlja mina bina gyləke
U sijarbuji əwan banzdan bər bь ɕiaje Sipane.

Wəxte ţəzə tɵv dərdьķət ƶь Sipane bь əşq u gəş,
Sijarəki məzьn bь zьravqətjaji ķətə nav gynd bь dьlrəş.

Rəx kanije əwi bьhist dənge zyrne u dəfe
Əw nezik bu lo ɳheri ƶь ɕəve wi vədan agьre bruske.

Qiz u buke çahьl ķьlam dьgotьn, u dьlistьn bь əşq u şa
„Siaməntọ gьhişt mьraze xyə, bu bьrusk nav əwrada."

Govənd əşq bu u dьķənja nav bəra məzьn kylilkdaida,
Cəwa rəfe kəwa bьn kəska sorə rəngrəngida.

Şvaned kal ƶi lь həv dьnerjan bь ķən-ħəwas dьlizjan,
Təje bьgota Siaməntọ səkьnijə ķylam dьbeƶə bona wan.

Qiz xəmьlibun bь həvt rənge ķəskə sore dьbьrьqin
Govənd gьrti dьlistьn, mina baje nərm hati

„Ƶь ɕiaje mə baje sar ten,
Kanijed mə mina bəra ten,
Nьze dьle tə ķətnə iro
Qiza bədəwə kyrmanç

Gyla ɕiaja jə, bra əw stri bə,
Əz bьbьm dar, əw bьbə sev,
Mьn ħьzkьrijə hərke bьvə
Simrc gьrti dьle bəg.

Pьşt spьngə mina maral
Hərdy bьruje we mina qəme.
Nav ɕəvada ɵzmane zəlal
Dьle we fьrəjə mina bedər.

Żь ɕiaje mə bajed sar ten
Kanijed mə mina bə́ra ten
Bьruje bədəw zь qizke gьrtьn
Qiza bədəwə kyrmanç.

Qizьk dьstran, kylam dьgotьn bь singe kybar xəmьli
Dьkьrьn zьngin dьbьrьqin xəmle wanə zer u ziv.

. . . U sijar gьhişt, kьrə qirin, govənd bəla bu nьşkeva
Gəma həspe bərda cu kət nav kəle xyə kərr u lal.

Kəla kər bu, ə́wr mina ɕija sər gьrtьbu bь duman,
Mina ə́wra bəg bь tane qəlan dьkşand bь dьle lal.

Cəwa ky dit əwi sijari, pera pera ze pьrsi,
„Cьma vəgərjaji bəg qiza mьn bьrə ky, ki ali?"

„Siamənto peşja də́watvana bьri, qiza tə rəvand,
Şьvane tə́ji dьlkəti hat u xun rьzand kьrə bə́r".

Sijare rəş sər pe çav da, pala xyə da lь bəlgi
„Tane əz azabum zь şure wi, jək zi həspa mьn kuvi . . ."

Bav rabu sər pe bь rьçafi, rəng aviti cəwa kьtan,
Kьrə axin „bь dəste ke dьle mьn bu bə́ra kyle begyman".

„Qiza mьn ky mьn xapand, agьr rьzand zь dьle mьn,
Aoqьrije zi şьvan we rabьn dьnja təmam zəvt kьn zь mьn".

U kьrə orin „bьra behəsab gynd xrab bьn, bьvьn xyəli,
Dьha edi tə́ve bь wa nəkəvьn sər təxte mьn.

Ki ky binə wi çərdi, hərke ky şəv bə, jan zi roz
Əze qasi granja səre wi zere zərin bьdьm wi.

Əgər saoq saoq binə çəm mьn əw qiza mьnə bədəw.
Həma we shəte əze rabьm dəh gynd bьdьm bь dəste xyə".

Bav ysa got: u sijare rəş təv xyə hьlda dy məri,
U həsp banzdan bər bь singe ɕijaje kybar u spi.

Təje bьgota qe kynde kor ɾunьʂt sər sərе bəg
Kьrə nəlin sər dьle wi „ka qiza tə, lь kyjə".

Tirenza tövejə paşьn sər sərе ɛijeda ɛьlшьsi,
Dьnja ţəmam kət nav şəve nav mьz dumana tari.

Gələk dur bь singe ɛijeva bь həspe kьĥel
Siaməntǫ jara xyə hьlda bьlьnd bu səre Siɲane.

Siaməntǫ, ronaja mьn, ty xyəje mьn, tova mьn,
– Xəçezəre ty ryĥe mьn, ĥəsrəta mьn, dьle mьn·

Wa gotьn u həv ramusan, u əşq danə jək jəki,
Nav zьnarada, ky dьl nakə qət bьkəvə gakuvi

Siaməntǫ həspe xyə nьĥeri, gəm greda zь kəvrəki
Həsp çəm wanda xyə avitə órde cowa marale ɛiaji.

Baje henьk bь ĥəzari gyl u sosьn baq kьri
Surte wan xьst u kətьn nav dьle wanə şəwati,

Xəçezəre bona jare xyə təxtə dani bь şəvi,
U vəxyərьn şire hive bь kuze hivejə mərməri,

Şəva ɛia, şəva əşqe çerga stejrk sər ónje,
Mьraze xyə stəndьn, xəwne xyə hьldan u xəwra cun sər ɛije,

Bərbange sbe, lь sər ɛije, ty dike bəjani nəkьrьnə gazi.
Təne zь bьn dare şilane ɛьvikəkə zir fьri.

U wəxte ky baje bərbange kətə ɲaşla qizьke,
Xəçezəreə ɛəvrəş rabu u səkьni bər zьner.

Cóve weə bədəw mina kylilked bь avi,
Lь tóve dьnerin bь ĥəsrət u bь kəsərva tьzi·

Qizьke nьeri lь dьne ţəmam, ky radьbu zь xəwe,
Jek mina gynde bəre bu u du dьkşja zь bьn lьngя.

Durda sər bóra ódьli kylam dьgot qylьngək,

U dəngе wi, grina wi məlul dьhat zь durva.
Xəçezərе kylam bьhist, hesьr rьzjan zь ćəva,
Xyə zi stra mina qylьngе, u gazi jare xyə dьkьr.

—Ax əz cəwa bkьm,
Dьle mьnə şely,
Źь dьle xyə cəwa dərxьm
Ćəve bavе mьnə nəs.

Əz maralьm, tənemə.
Jare mьn razajə,
Əz bьn sərе kе
Kəvre xyə dajnьm

Təva Sipane
Gəşə u aza
Dьzmьne jare mьn
Bavе mьn bьxyəjə.

Je ky razajə
Ənja wi sədəfə,
Mьn aqas nheri—
Ronaja ćəve mьn bьrin

Lь əzmana dьnerьm
Ryhe mьn dьbə əwr,
Lь sər rja ky əm hatьn
Həspa zin dьkьn.

Got u nheri sər Sipane ky gьhiştьbu əzmana
Paşe nheri lь gəlije kur ky tьzi bu bь əwrə.

Nьşkeva dit ditьnəkə gran, bь xuni,
Bər dəve geli neziki kanije u kьrə qirin.

Ćəv bь heser zь zьner pəja bu u cu çəm jare xyə
Jek razaji bu bь sərfьnjaz mina hafa Sipane.

Xəçezəre dьl bь şəwat bь dьziva dьgьrja,
Nav hesьre we dьbьrьqin ɛ́əve weə mina bər.

U nьşkeva zь ɛ́əve we hesrəkə məzьn u gərm
Kətə sər surte jare we, əw hьşjar bu bь kəni.

„Cь qəwьmi, Xəçezəre, ty rəngaviti dьxyeni,
Bezə cьma ty dьrьçьfi, cьma hesьr dьrezi?“

Got, we həmez kьr Siaməntǫ bь çəgəre şəwьti
Singe we nərm bu cəwa gyle bьhareə vəbuji.

„Dьle mьn sar bu, wəxte mьn dit bь hewьrzə u bь bərk
Zь peşje rabun, ky av vəxyn, cьl boqə u, ɛ́eləkək

Av vəxyərьn u sər ave bona ɛ́eləke şər kьrьn
Boqə təmam kǫtьn nav şər, stryje wan zi mina rьma.

U zь wana tǫne boqəki sьpiji nəbədəw, le bь qəwat
Həvala xьst u bəla kьr, ɛ́eləke hьlda bər singe xyə.

Təv ɛ́eləke disa ava zəlal vəxyərьn zь kanije
U cəwa bun, edi mьn nədit, heser barin zь ɛ́əve mьn,

„Mьn tə birani, Siaməntǫ, u hьzkьrьna mə kylilki
Mьn bir ani wan merxasa, je ky tə kyşt bь ógiti.

Xəçezəreə bədəw got, Siaməntǫ bь ləzi
Mina çahьl siləhe wi sər mьl əw pəja bu lь gəli.

Wi tьre, qe əw boqe spi, əw sijare spiji bər wi bu,
Kizani ky dyh bь dərbəkeva kьrə xyəlja hur.

Əwi dit ky boqe spi wajə səkьnijə rəx ɛ́eləke,
Hьzkьrьna wi hat gyhastьne bu dərba həjfe mina ɛ́əme.

U rьma xyə tuz ysa bь qəwat səri xьst bь zərb
Ky boqə kьrə orin kətə gəlije kur bedəng.

Siaməntǫ qəmə kьşand u pəja bu lь gəli
Wəki agьr dədə kəbab cekə bona jara xyə.

Le wi wəxti booɣe bər mьrьne kьrə orin u harbuji
Mina şure struje xyə tuz kьr nav dьle wi kyri

Siamənţo sər pьşta xyə kətə sər zьnareə gələk tuz
Źь singe wi kani dərkət sər kəvra cu bəla bu.

Źь gəlije kur dьl bьbьrin əwi nheri lь gəli
Xuna hərdy dьzmьna ţop bu mina bərək səkьni.

Xəçezəre dьl nərьhət zь zьnare rəş zer nheri
Dit ky booɣe bəjani lexьstijə, ćəve we bun şin-gьri,

Źь zьner əwe bьhist nélina kurə jare xyə
Çəm çəndəke booɣə dit qəmə u rьme jare xyə.

Əwe kьrə axin u gьrija, qirin kətə ćia u bani,
„Siamənţo ty kyda cuji, ky vələzjaji bь bьrin.

Siamənţo, rьma tə granbu, mərtale tə bьzer u ziv
Siamənţo ty bədəw buji mina singe ćije kylilk.

Siamənţo, ty cьma ţəne dərkəti peş gakuvi
Hьzkьrьna tə bu kerəkə tuz u dьle mьnda ćьkiaji

Siamənţo nəkə nélin, nəkə axin lь gəlida,“
„Xəçezəre ty nəgri, dənge tə rьmə dьle mьda.

„Bьrina tə kurə, nəlina tə te bь kur, cəwa nəkьm şin-gьri
Siamənţo nəkə nélin, Siamənţo əze bьmrьm.

Siamənţo tə ţьre booɣe spi, siare spi bu,
Ky tə hyçym kьr sər, bьn lьnge xyəda kьrə xyəli.

Kɣe bьhistije nećira lexesti nećirvane xyə bьkyzə,
Kɣe bьhistijə ky gakuvi hьzkьrna jar zь dьl dərxə.

Gakuvije bəjani har buji bu, beçəgər,
Mьraze mьn stənd, téva gəş kьr şəvərəş.

Ćiaje Sipane – Xəlaţe mьz u dumanə mina dьle mьn,
mьn dьle xyəda tə xyəji kьrijə cəwa təjre simьri kybar.

Singe ɕiaje Sipane Xəlaţe mina dьle mьn bu stri,
Zь gəli te baje mьrьne, kətə dьle mьn bь axin.

Siaməntǫ re bьdə mьn, rja ħəsrəte, bem çəm tə,
Ty re bьdə, əz bem çəm tə, ómr bьdьm dьnja nós.

Ba u kani rabьn sər pia mə ɕól kьn bь təvaji"
Qizьke wa got u ɕóv gьrti xyə avitə nav geli.

Çara paşьn kьrə nólin bь leve sorə xun buji
„Siaməntǫ" u dy çьnjaz vesjan çəm həv jəkbuji.

Nərm u henьk ba dərbaz bu təje bьgota bina kur bu,
Gazikьr „Xəçezəre", kər bun ɕia, kər bun gəli u bani

ĶƄLAMA SƄSJA

1

Tɵri hedi ķətə ɵrde gƄrtə ɛia u bani
Ɲav mƄz —dumane yɲda bun´ɛia bƄ ţəmam bərf gƄrti·

Sijare rəş ƶi daƶot, dƄhat bƄ dəşteva dƄbəzja,
(Dənge zera bəg av bʋbu nava fƄkƄra wi befɵmda)

Həvale xyə əw bƄ ŗja başqə bƄ dƄziva şandƄbu,
Xyə ƶi ķətƄbu sər ŗja fƄrə, bər bƄ Sipane dƄcu.

U həspa rəş dƄfƄri dƄcu mina təjrəkə sər re
Hiv ƶi ţəzə d-rķətƄbu, kəskəsorə ħəvt rəng le.

Durda ɵwr ƶi mina ɛia ţoɲ bubun sər həvdy
U sər wanda ƶƄ hiva zəlal qə ţynnəbu işƄqək.

„Wa, vƄra bu, Siaməntǫ ƶƄ həspe pəja bu av vəxyər,
Rəx vi kəvri əwi mer kyşt u vƄrajə ɲarcək şur.

„BƄ we reva peşda cujə dƄbə cujə lƄ gəli,
Ħəta sƄbe səvəq wədə, əze bƄbrƄm səre wi.

FƄkƄr kƄr, u həsp zəngy kƄr, peşda dƄcu bƄ alav
ƵƄ kəvrək rəş durva ķƄvş bu nƄqƄtķa ron nƄşkeva.

Θwi bƄ ləƶ cu ghiştə roje lƄ sər ħafa gəlije
BƄn ronaja hive ķerək dƄbƄrƄqi nola çavahƄr.

Θwi ķer hƄlda u fƄkƄr kƄr „ķe dərbaƶ bijə ƶƄ wedəre
Ga şərƶekƄrijə u kəvr u xyəli nava xuneda sor bunə.

Θw pəja bu lenheri zьnera nezik lь gəli
U ķer kьrə lь paşla xyə cəwa şédə, isbati.

U dьl bъ tьrs, mina ruvi, ky dxyəzə hərə gynd,
Dora gəlije əwi dьgərja dьl bь xof bu u bь tьrs.

„Dьbə ky əw gəlijedanьn, nьşkeva mьn bьbinьn,
Θgər bьbinьn we dьle mьn bь rьmava brinkьn.

Θw fьķьr kьr n nezik bu bər bь gəli nheri,
Bьn ronaja hive nav zьnarada çьnjaza wan dit lь gəli.

Θw pəja bu cu nav gəljje, le tьrsja u nezik nəbu
Wi tьre bər bь wi ten ķoma gyra bь ħyçym.

Θw bir ani xəbəre bəg u xari sər órde bu,
Dьle wi rъçьfi, caxe ky əw dəste xyə gihənd lь ónja wi.

„Θwe mala zerinə bəg hьşt, ţəv şvane bəg mьrьn dit,
Gəlo zani, wəki bь mьrьne we dьle mьnda ķət şəvqa zer".

Wa got dərxьst zь sər çьnjaze ķьnçe qizke xas ətlas,
Dy səre bədəw destda hьlda, dərķəţ zь gəli bь ħəwas.

„Θgər rasti mьn ben, əze bezьm, əz dərbaz oum həzar eia
U bəge kal we bь kaşa hərdy sərja zer bьdə mьn bь kylma".

Ysa fьkьr kьr lь həspe sijar bu u bь ķьnçe qizeva
Sərja peeand həsp zəngy kьr u peşda cu mina ba

Qə sər rja xyə nənheri zəngy dьkьr həspe xyə,
Qe tə bьgota şəvqe zera dьbirьqi dь dьlda.

U həspe rəş duman dьkьr, dьfьri, sər pьşta xyə
Θwi dьbьr sijare zerıaz u dy esər dı lķətja.

2

Sьbə roń bu, sijare rəş bı əşq u ķən cu çəm bəg,
„Wajə hərdy səre kylilka bь xuna gərm mьn anijə".

Got n dərxьst hərdy səri sijar dani sər ţəxte
Siamənţo eév gьredaji, ţьre xəbər dьda bь bəgra.

„Tə mьn ƶь ɕia ani xare, dərxьst dьle qiza xyə,
Bь xuna mə sərɐ gəlija we şin bьvьn ħəzar gyl.

U roƶ we ben, baje bь həq we bьbrə səre tə
Je ky bəlgəkə sər órde rəş u şin bijə bь xuna mə.

U dьnja ƶi we bьkəvə dəste şvana ómr bь kybar"
Xəçezəre ƶi gyh dьda cəwa ówrək ózmana.

Bryje we qəmər kətьbun sər ɕóve we bь tóri
Mina bəlged kylilka bьn lьngada hьnçьri.

Bave kəɕke hьlda səre qiza xyə u ɲaɕ kьr
Ƶь ɕóved kal bь ħəzara kanije gьrije dərxьst.

Şin-gьrije wi sər dьle wida bu zьnarəki gran
—„Tə bьrî sərə qiza mьn cəwa gylək ƶь bəlga.

Tə cьma wa kьr, cьma bьri dьle mьn kьr bóra xun"
U bəge kal hers bu dərxьst xəncəra xyə səri bь xun.

U nav səraje bь dərbək qəwin şur bьrьqi bьlьnd bu
Sijare rəş ƶi ɕóv lь zera kət sər órde wəfaţ bu.

U dьle wi dy çar çu hat, çara paşьn kьr nêlin,
Nav xuna xyəda pьƶja bu çьnjazək ħьşk bь bin.

Bave şьwьti səre xyə dani sər singe qiza bemьraz,
„Xəçezəre, edi bona mьn, ţynnə işьq u mьraz".

„Xəçezərə ɕóve xyə vəkə, Siaməntǫ dьkə gazi,
Xəçezəre „gazi dьkьr, bave we kal bь axin.

Θwi radьmusa ɕóve we vesjaji u ónja we sar,
Leve wi ƶi dьrьçьtin bunə gyle xuna sar.

Nav xuneda səre we bunə ţəmam sovəkar,
U dьle bave şəwat vəda, bu kere tuƶ nav dьlda.

U kale din bь hers rabu, sjar bu həspa xyə kəhlan,
Bь əskəre xyə bь siƖħ gynd ţəmam da bьn lьnga.

Fьri u cu bər dəre pirke əw səkьni cəwa ówr,
Çəm kizane Siaməntǫ mevan hatьbu bь şəv.

Bər lode gьhije əwi nas kьr se mije xyəjə qər—qərqaş
Gazi pirke kьr u nheri cəwa gyre har u kal.

—Siaməntǫ k hat çom tə u şəv bu mevane tə
Cьma nəhati, tə nəgot, cьma tə vəkьr dəre xyə.

Beżɔ cьma tə gystil ani u dizьva da qiza mьn,
Bəg goţe qamci kьşand, pirьķ kət u gьrijə.

„Ķe da tə, pəze mьn, Siaməntę . . . merxas“ . . .
U gylije səre pirke zь pocьka həsbe gredän.

Həsp banzda, ķət col u banja u wəxte wəstja paşda hat,
Bь poєьka yəva tәne ani kəzije pirkeə dьlsaoq u qənç.

U bəge kal єəve xyə avit sər gyhe həspe fьrjaji
Ьri u cu, ķi ky rast hat, lexьst çida kьr xyəli

Evare, caxe əskər bь silәh zь єije hatə xar,
Peşije dabun u dazotьn naxьre gynda u ţalan.

Ķedəre ky bəg oçax dьdit vedьsand u dьkьr kyl
Peşda dьcu u zь pəj xyə dьhişt weran çi u gynd.

Ņav zьnarada mal u xani ḍu dьkьrьn, du dьkşja
Ţəje bьgota qelь wandəra edi ţynnə ţy єьra.

Mina marale єia buk rəvin bər bь єia u banja.
Ţəv xyə hьldan zare dərguş bь ķəle dьl u bь gьrina.

ĸьLAMA PAŞьN

Le hər sal wəxte ky bhar vədьvə gəli,
Dy kylilk heşin dьbьn dy kylilke sing bь bin.

U əw kylilk əwqas mina həvьn u nəxş buji bь gyla,
Cөv sər eөva, dьl sər dьlda ħьzkьrьn zi bь alav.

Tyje bezi qe əw kylilk eөved wanьn bь gyli,
Je ky tьme zь gəli sər өmr dьnerьn bь şaji

329

Qiməti 50 k.

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶ
ՍԻԱՄԱՆԹՈ ԵՎ ԽԱՁԵԶԱՐԵ
(Քրդերեն լեզվով)
Հայպետհրատ Ցերեվան
ОВАННЕС ШИРАЗ
СИАМАНТО и ХДЖЕЗАРЕ
(На курдском языке)
Гиз ССР Армении, Эривань